

Čtenářský deník

Povídky

Černý kocour, Jáma a kyvadlo

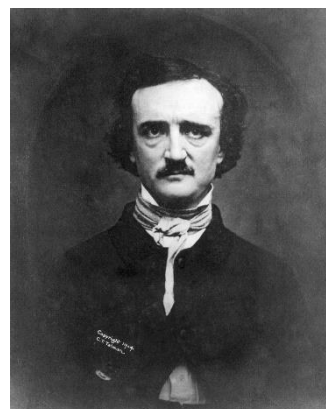
Edgar Allan Poe *1809 – 1849*

Vít Petřík A4
26. března 2020

Literárně historický kontext

Autor

- Básník amerického původu
- Sirotek
- Bral drogy a pil
- Rozpory s otčímem
- Vyloučen z vojenské akademie
- Vzal si svou mladou sestřenici, brzy zemřela
- Měl velmi svízelný život, komplikovanou povahu a silné sklony k alkoholismu, což se samozřejmě odrazilo také v jeho tvorbě
- Předchůdce moderních hororů
- Racionalista

Romantismus

- 1. polovina 19. století
 - o Napoleonské války
 - o Kalifornská zlatá horečka
 - o 1. Čínská opiová válka
- Důraz na city a fantazii
- Hlavní hrdina splývá s autorem, je výjimečný
- Časté téma je nešťastná láska

Analýza uměleckého textu

- Literární druh – epika
- Literární žánr – Hororové povídky

Jazyk

- Spisovný jazyk
- Archaismy a knižní výrazy
- Ich forma

Povídka Černý kocour

Celková charakteristika

- **Hlavní téma** – Muž milující zvířata se změní v člověka, který zvířata nenávidí. Zavraždí svého kocoura, a po té omylem i svoji ženu při snaze zavraždit druhého kocoura, kterého našel na ulici a přivlastnil si ho.
- **Motiv** – láska, vražda, alkohol, vztek, následky, trest, smrt
- **Časoprostor** – není určen
- **Kompozice**
 - Povídka je psána jako dopis před popravou

Postavy

- *Majitel kocoura* – hlavní postava, alkoholik, později vrah
- *Kocour Pluto*
- *Kocour s bílou skvrnou*

- *Manželka majitele* – je zabita manželem

Obsah

Muž, se svou ženou mají rádi zvířata, kterých mají spoustu, dokonce i kocoura. Z muže se stane alkoholik, je nevrlý a vzteklý. Jednou vypíchl kocourovi oko, čehož pak litoval. Kocoura ze vzteku jednoho dne oběsil na stromě. Jednoho dne mu shořel dům až na jednu stěnu, kde byl obtiskly obrys kocoura a provazu. Muž si sežene dalšího kocoura podobného tomu předchozímu, chce ho zabít, místo toho však zabije svou ženu, tu pak zazdí do zdi. Policie prohledává jeho dům, za zdi najde mrtvou ženu s kocourem, který se zpoza zdi ozval. Policie teda ženu konečně našla a muže zatkla, kocour se pomstil.

Povídka Jáma a kyvadlo

Celková charakteristika

- **Hlavní téma** – Čekání na smrt v kobce v době španělské inkvizice
- **Motiv** – smrt, trest, inkvizice, naděje, záchrana, vězení, strach, přežití, pošetilost církví
- **Časoprostor** – Toledo v období války za nezávislost
- **Kompozice**
 - Odstavce
 - Chronologicky

Postavy

- *Odsouzenec* – vypravěč příběhu, kacír, je zachráněn generálem Laselle
- *General Lasalle* – skutečná osoba, generál francouzské armády, která dobyla Toledo, zachání odsouzence
- *Soudce* – Jsou popsány vypravěčem – „bezbarvé rty, černé hábity“

Obsah

O muži, který byl uvězněn a odsouzen k smrti. V cele nic neviděl, pak zjistil, že v ní je jáma. Dostal se ze spousty způsobu poprav (ostré kyvadlo, pohyblivé zdi) a nakonec byl osvobozen a zachráněn francouzským generálem.